

Sedmičkové lokály - hotely II.

2.10.2023 - | Městská část Praha 7

Rozhodnutí pořádat napříště velké výstavy v Praze 7 se pozitivně odrazilo i ve stavebním ruchu v celé čtvrti.

Vzhledem k očekávanému zájmu návštěvníků už na jaře 1890 výstavní výbor zjišťoval počet lůžek v pražských hotelích. V Praze a na předměstích bylo tehdy k dispozici 1286 pokojů s 2249 lůžky, vhodných pro ubytování cizinců. Bylo zcela evidentní, že tyto kapacity nebudou dostačovat a bude třeba zajistit i volná lůžka v soukromých bytech, proto byla zřízena zvláštní ubytovací kancelář.

Oznámení o převzetí hotelu Bivoj z roku 1899

Trocha luxusu v Holešovicích

Každopádně horečná stavební aktivita nepanovala jen na Výstavišti samotném, ale i v jeho okolí, zejména v ulici vedoucí k budoucímu areálu, tedy Bělského tříde (dnes Dukelských hrdinů). Na přelomu let 1890 a 1891 zde dokončoval celkem čtyři činžovní domy agilní architekt a stavební podnikatel Eduard Rechziegel (1856–1925). Stavitel navrhl organizátorům Jubilejní výstavy, že po dobu jejího konání uvolní všech 300 pokojů v novostavbách pro potřeby návštěvníků výstavy. Každopádně jeden z nových domů, č. p. 564, byl od počátku projektován jako hotel. Dostal jméno Metropol, zřejmě ve snaze zařadit se k hotelům stejného jména, které fungovaly v dalších evropských městech. O tom, že nový podnik měl vyšší kvalitu než ostatní hotely v okolí, svědčí fakt, že právě Metropol se objevil ve Vilímkově průvodci po Jubilejní výstavě jako jediný podnik svého druhu, který se nacházel mimo centrum. Prvním provozovatelem byl Jan Bárta, který lákal zájemce o ubytování v hotelu, jenž je „moderním komfortem veskrze zařízený“. Tomu odpovídala i na zdejší poměry trochu vyšší cena za ubytování – 1 zlatý za noc. Nespornou výhodou bylo, že prakticky přímo před hotelem byla stanice koněspřežné tramvaje. V hotelové restauraci se čepovalo pivo z měšťanského pivovaru v Plzni a také to obecnější z Nuslí. Nechyběla ani zahrada, kde bylo v plánu pořádat oblíbené taneční zábavy.

Hoteliér Bárta ale v Metropolu příliš dlouho nevydržel, prakticky jen po dobu konání Jubilejní výstavy. Během akce také provozoval přímo na Výstavišti „občerstvovnu“ pod názvem Všeobecná pivnice. Už v listopadu 1891 ale oznamuje v tisku, že přebírá hostinec U Bílého kohouta v Liliové ulici na Starém Městě.

V roce 1893 provozoval bubenský hotel Antonín Vodenka, o dva roky později změnil majitele celý dům – od manželky stavitele Rechziegela jej za 75 000 zlatých koupila Karolína Steinová. V roce 1905 Metropol stále fungoval jako hotel, ale pravděpodobně ještě před první světovou válkou se zde přestalo nabízet ubytování a v budově zůstal pouze restaurační provoz. Ve dvacátých letech pak v domě, respektive v jeho dvoře fungovala poměrně velká továrna na uzeniny. Každopádně Metropol byl před první světovou válkou zřejmě nejlepším hotelem v Praze 7. Za důkaz tohoto tvrzení lze považovat fakt, že hotel si vybral v roce 1895 jako své dočasné stanoviště bývalý sekundární lékař c. k. všeobecné pražské nemocnice MUDr. Emanuel Reiner, který zde ordinoval. Z dnešního pohledu těžko představitelná situace bývala ještě koncem 19. století poměrně běžná. Síť lékařských ordinací nebyla ještě dotvořena a zvláště na tehdejších pražských předměstích, Holešovice-Bubny nevyjímaje, panoval citelný nedostatek lékařů. V hotelích tehdy často léčili lékaři specialisté – zejména zubaři a zázemí zde nacházeli i zástupci seriózních (kočující fotografové) nebo méně seriózních (různí věštcí nebo vědmy) živností.

Vůně hořčice

Dalším letenským podnikem, který nabízel kromě klasických restauračních služeb i ubytování, byl hotel Bivoj, jež těsně před koncem roku 1899 otevřel v třípatrové novostavbě v Heřmanově ulici č. 854 Jan Klíma. Ten nebyl v oboru ani v Praze 7 žádným nováčkem – už od počátku devadesátých let provozoval plzeňskou pivnici v nedaleké Vinařské ulici (dnes Františka Křížka).

V kontextu podobných podniků té doby je zajímavé, že majitel Klíma nabízel i možnost ustájení koní a parkování povozů. Hotel tedy připomínal zájezdní hostinec, podniky tohoto druhu ovšem na konci 19. století už spíše vymíraly. Důvodem mohlo být, že Jan Klíma se věnoval kromě pohostinství i povoznické živnosti. Další zajímavostí je, že hoteliér svůj podnik inzeroval jako „výsadní hostinec“. Výsadní hostince bývaly v 16. a 17. století spojeny s provozem pivovaru a výsadou udělenou jim vrchností bylo čepovat uvařené pivo v přilehlé hospodě. Tento přívlastek tak jistě zněl v době zcela liberalizovaného podnikání konce 19. století trochu nepatřičně, respektive zastarale.

Každopádně hoteliér Klíma lákal návštěvníky i na plzeňské pivo, půllitr stál 12 krejcarů, na čepu měl ale také mok z akciového pivovaru na Smíchově. Za pokoj se platilo 80 krejcarů, přičemž bylo možné se zde ubytovat za zvýhodněných podmínek i na delší dobu. Zdá se, že sázka na cestující na koních, respektive v povozech majiteli úplně nevyšla, již v průběhu roku 1902 nabízel Klíma možnost najmout si ve dvoře domu velké dílny nebo kůlny s půdami. V roce 1904 vznikla na dvoře hotelu nová stavba – patrový objekt, který měl sloužit jako výrobní hořčice. Lze se jen dohadovat, jak se asi tvářili hoteloví hosté na vůně, které se téměř jistě linuly z provozu firmy Lanč a Janda, jež kromě „výtečné hořčice francouzské i kremžské“ nabízela i znojemské okurky a další sterilovanou zeleninu.

Na počátku 20. století se provozovatelé hotelu Bivoj poměrně rychle střídali, v průběhu první světové války byly bývalé konírny definitivně zrušeny a přeměněny na zámečnickou dílnu Karla Pitráka. Hotel Bivoj fungoval ještě v první polovině dvacátých let, v druhé polovině této dekády se dům dostal do majetku bubenského velkoobchodníka Richarda Arenda, které nechal na počátku třicátých let dům zvýšit o dvě patra do současné podoby.

Oznámení o otevření hotelu Metropol z června 1891

Je líbo vši?

Není třeba zastírat, že hotely na předměstích a zejména jejich klientela se netěšily úplně nejlepší pověsti. Ani hotel Bivoj v tom nebyl výjimkou. V roce 1914 se se zážitkem z letenského hotelu svěřil jeden ze čtenářů časopisu Mládenec, který hotel charakterizoval následovně: „Hotel tento, jako spousta hotelů jiných, existuje pouze z příjmů t. zv. párků, kteří se na hodinu, na dvě uchylují do zdí jeho, neboť tak zastrčenému hotelu nelze na skutečné ubytování cizinců ani pomyslet.“ Pisatel přiznává, že se sám do hotelu s „přítelkou“ uchýlil. Pointa příběhu tkví v tom, že si oba odnesli z pokoje nezvané hosty na svých oděvech – šatní vši. Tehdejší provozovatel hotelu Jan Kraus si toto osočení nenechal líbit a podal na zodpovědného redaktora listu trestní oznámení. Celá věc se dostala k soudu, k samotnému přelíčení ale nedošlo, protože obě strany se dohodly mimosoudně. Výsledkem byla omluva uveřejněná v předmětném časopise, úhrada soudních výloh a pokuta 10 korun ve prospěch fondu na stravování nezaměstnaných. Každopádně zodpovědný (ve smyslu odpovědnosti za obsah časopisu) redaktor Jaroslav Votruba se hájil tvrzením, že článek byl uveřejněn bez jeho vědomí (!).

Dnešní putování po starých hotelech v Praze 7 zakončíme v Bubnech. V roce 1895 vyrostl na bubenském nábřeží poblíž nově otevřených jatek třípatrový dům. Investorem byl c. k. poštovní oficiál a později člen pražského sboru obecních starších (městského zastupitelstva) Emanuel Baštecký. Ačkoli vysoký poštovní úředník a místopředseda občanského klubu v Holešovicích nikdy hotel ve

svém domě neprovozoval, podnik nesl jeho jméno – U Bašteckých. I v tomto hotelu a restauraci se poměrně často měnili nájemci – v dobových materiálech se v souvislosti s počátky jeho existence lze setkat se jmény jako František Hákr, Karel Pacovský, Alois Žežulka a dalšími. Dá se předpokládat, že hoteliéři cílili v případě ubytování na klienty, kteří byli nějak spjati s provozem nedalekých ústředních jatek. O hostech, již navštěvovali hostinec U Bašteckých, se dokonce zmínil E. E. Kisch ve fejetonu z roku 1927 s příznačným názvem Mezi voraři – navštěvovali jej údajně převážně muži, jejichž život byl spojen s Vltavou a plavením dřeva.

I v případě hotelu U Bašteckých se řešila úroveň podniku z hlediska řekněme mravnostního. V posledních dekadách 19. a na začátku 20. století panoval poměrně silný tlak na omezení nebo dokonce zákaz ženské obsluhy v hostincích. Povolání číšnice bylo často považováno za pouhou zástěrku pro prostituci. Na základě stížností pak pražský magistrát vydával občas zákaz působení žen jako personálu, k čemuž došlo v prosinci 1900 i v případě hotelu U Bašteckých. Ačkoli ještě v polovině dvacátých let nesla fasáda domu hrdý nápis „hotel“, ubytovací služby se zde v té době už nenabízely. Oblíbená restaurace byla v provozu ještě i po druhé světové válce.

Nájemce hotelu Baštecký Bohumil Šošolín byl zřejmě horká krev. Takto se omlouval v tisku (pravděpodobně na základě rozhodnutí soudu) v roce 1909 své manželce a tchánovi.

Výzva!

Pro tvorbu dalších příspěvků o historii restaurací, hostinců, hotelů nebo kaváren v Praze 7 má autor zájem o zapůjčení vašich materiálů k tomuto tématu. Zvlášť by ocenil jakékoli informace k restauraci – „nádražce“, která fungovala v budově nádraží Praha-Bubny. Kontakt: VaclavovicS@Praha7.cz. Děkujeme!

<https://www.praha7.cz/sedmickove-lokaly-hotely-ii>